

»SLOVENE« velja

po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:

za celo leto naprej . . . K 240—

za pol leta . . . » 120—

za četrt leta . . . » 60—

za en mesec . . . » 20—

Za inozemstvo celoletno K 48—

Sobotna izdaja: »

za celo leto . . . K 40—

za inozemstvo . . . » 55—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna petlitrata (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat . . . po K 6—

poslana itd. . . po K 9—

Pri večjem naročilu popust

Najmanjši oglas 59/9 mm K 15,

Izhaja vsak dan izvenredno

ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7563.

Pokrajinski namestniki.

Ministrski svet je v svoji seji dne 11. julija imenoval pokrajinske namestnike, kakor to zahtevajo prehodna določila nove ustave. Za pokrajinskega namestnika v Sloveniji je imenovan Ivan Hribar, v Hrvatski Jurij Demetrovič, za Sarajevo dr. Gjurgjevič, le za Dalmacijo se še ni odločilo. Srbska hegemonistična struja zahteva, da ostane na krmilu v Splitu protektor dalmatinskih fašistov Srbin dr. Desnica, dočim treznejši politiki kandidirajo Hrvata dr. Metličića iz Zagreba, rodом Dalmatincea.

Ivan Hribar zasede stol pokrajinskega namestnika v Ljubljani. Po prevratu je postal Hribar poslanik naše države in Pragi, na katerem mestu je ostal do danes. Demokracije so bili že dolgo nezadovoljni z njim, osobito pa, odkar je Hribar formalno vstopil v srbsko radikalno stranko. Zadnji čas so tudi radikalni v svojem glasilu »Tribuna« začeli proti njemu pisati ter mu očitali, da se kot diplomat preveč briga za gospodarska podjetja. Temu združenemu naskoku demokratov in ene struje radikalov se je Hribar moral umakniti. Padel je mehko. Demokrati so sicer pro forma vzdržavali do zadnjega kandidature Baltičevo, toda odpor ni bil resen, kajti v krogu demokratskih mladincev vlada veliko zadovoljstvo, da pride na namestniško mesto v Ljubljano mož, ki je dr. Tavčarju, dr. Trillerju in drugim starinom zelo neljub, ker pomeni za nje izpraševanje njihove vesti iz avstrijskih časov.

Ivan Hribar pride v Ljubljano kot poslanec radikalne stranke. Ker v celi Sloveniji ni toliko radikalov, kolikor ima roka prstov, za to lahko rečemo, da v Sloveniji ni stranke, ki bi ga pozdravila s posebnim navdušenjem. Hribar je za vse slovenske stranke le eksponent centrale, ki mu pripada naloga, da se preko njega, ako sploh ostane tako dolgo na svojem novem mestu, likvidira avtonomija slovenske pokrajine.

V naših očeh posel, ki ga ima izvršiti Hribar, gotovo ni simpatičen. Ali upamo, da tega posla Hribar tudi nikdar ne bo dovršil, ker se bo prej spremenila notranja situacija, ki bo likvidacijo ustavila. Raje bi videli, da mož, ki je nekdanj ponosno nosil v svojem političnem programu tudi točko zedinjene Slovenije, ne bi sploh niti začel s takim poslom. Naša stranka tudi v drugih ozirih nima pričakovati od njega nobene naklonjenosti. Mož ne soglašja z nami ne samo v pogledih slovenske avtonomije, tudi v versko-kulturnih in socialno-ekonomskih ozirih se naša pota ločijo od njegovih. Toda prešla je Žerjavova in Baltičeva doba, prešla bo tudi Hribarjeva, mogoče prej, nego mnogi mislijo. Hribar nastopi svojo službo kot pokrajinski namestnik dne 1. avgusta.

Na Hrvatsko pride kot pokrajinski namestnik Jurij Demetrovič, veren sluga Pribečevićev tudi v dobi, ko so se Tomljenovič, Roje, Ribar in do neke meje celo Wilder odmaknili od njegove strasne hrvatske politike. Kaj in kdo je Jurij Demetrovič? Mož brez izpitov, brez poklica, brez praktične skušnje, kratkomočno prav nič drugega, nego golo dete Pribečevićeve protekcije. Mi občutimo gnjev in žalost Hrvatov, ko morajo beležiti kot vlastodržca v banskih prostorih v Zagrebu enega Jurija Demetroviča. Mož je bil prej pristaš Koračeve socialistične stranke, a je moral bežati iz nje, ko so mu prišli na sled, da sta ga Dunaj in Budimpešta angažirala za politiko centralnih sil. Tudi v vrstah starih hrvatsko-slavonskih demokratov imenovanje Jurija Demetroviča ne vzbuja veselih in oduševljenih čustev. Pribečevićev telefon bo zopet vladal v banski palači kakor za časa Palečkovega banovanja.

V Bosni se bo nadaljeval stari kurz proti Hrvatom. Tam vladajo srbski »mučniki« in dobrovoljci, a dr. Gjurgjevič in vladni muslimani bodo tihi gledalci in poslušalci. V Dalmacijo bo bržkone prišel kak demokrat, kajti šele potem bo oblast med radikali in demokrati sorazmerno razdeljena: v Sloveniji radikal, v Hrvatski demokrat, v Bosni radikal, vsled tega mora v Dalmacijo demokratska pamet.

Povsod, kjer imajo vlade državniške poglede, postavljajo na prva mesta v pokrajinah može, ki so tamošnji večini prebi-

valstva kolikor toliko dobrodošli. Pri nas je narobe: z glavo v zid!

Poraz demokratskega učiteljstva na Hrvatskem.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila v veliki dvorani zagrebskega »Sokola« velika skupščina »Saveza hrv. učiteljskih društev«. Na tej skupščini so nameravali demokratski centralisti izvršiti poslednji udarec na hrvatske učiteljske organizacije in jih enostavno spojiti z učiteljskim udruženjem v Belgradu. V dosego tega cilja so se demokracije posluževale vseh dopustnih in nedopustnih sredstev. Na hrvatsko učiteljstvo so pritiskali z vsem na razpolago jim danim vladnim aparatom in so agitirali službeno za kar najštevilnejši obisk skupščine. Toda vsa njihova uradno podpirana agitacija je imela le ta uspeh, da je danes došlo v Zagreb nad 2000 učiteljev in učiteljic iz cele Hrvatske.

Učiteljsko zborovanje se je pričelo ob poldeseti uri dopoldne. Že na prvi pogled je bilo jasno, da imajo hrvatski protidemokratski in proticentralistični učitelji ogromno večino z a se bo j. Demokrati so hoteli zboru vsiliti svoje predsedstvo, toda ta poskus se je žalostno izjalovil v očigled ogromni protidemokratski večini. Kakor hitro so demokratski centralisti opazili, da imajo za se-

boj samo naravnost smešno manjšino, so začeli ostentativno zapuščati dvorano. Komaj so pa demokratski gospodje odšli, je prikorakala v dvorano državna policija strumnih korakov in zahtevala je, da se postavno sklicana in postavno dovoljena učiteljska skupščina razide. Učiteljstvo je ostalo kljub demokratskemu policijskemu nasilju v dvorani in je ogorčeno protestiralo proti vladajočemu demokratskemu režimu in policijskemu pritisku in nasilju nad svobodnim učiteljstvom. Kljub temu, da je dala vlada demokratskemu in centralističnemu učiteljstvu na razpolago ves svoj aparat, kljub temu, da so pritiskali na hrvatsko učiteljstvo z vsemi mogočimi obljubami nagrad, štipendij in lepih in ugodnih službenih mest, je hrvatsko učiteljstvo trdovratno ostalo na svojem hrvatskem stališču. Vladnim demokratskim krogom tudi komandiranje nekaj sto srbskih učiteljev na zagrebsko učiteljsko skupščino ni nič pomagalo: Za vlado in njen demokratski centralizem se je izjavilo komaj 300 glasov, dočim je glasovalo za Hrvatski učiteljski savez nad 800 glasov!

Lakota v — Sibiriji!

(Izvirno poročilo.)

Naš list ne objavlja o ruskih razmerah nikoli nobenih poročil iz znanega internacionalnega vira, ker je v stanu na podlagi faktičnega poznanja ondotnih razmer kontrolirati njihovo verodostojnost, ki je pod ničlo. Zato so tem večje važnosti poročila, ki jih zajemamo iz zanesljivega vira in katere moremo sami točno presoditi glede njihove vrednosti.

Imamo poročilo očividca, ki je bil še maja t. l. v Sibiriji. V tej deželi, ki je po svojih prirodnih resursah morebiti najbogatejša na svetu in katera se je pred izbruhom revolucije smatrala kot bodoče naseljevalno ozemlje za evropski brezzemeljni proletarijat, kot bodoča Kanada, vlada danes lakota! Da se to dobro razume, treba pomisliti, da v Sibiriji od njenega zavojevanja dalje ni nikoli vladala lakota razen med avtohtonimi rodovi, dokler se niso lotili zemljedelstva. Med vojsko je Sibirija prehranjevala celo Rusijo in njeno armado, zraven pa je šel njen plus na žito, maslu in živini v dežele entente, v kolikor je bil mogoč transport. Še leta 1916. je čeljabinska deželna uprava mogla enega delavca zadostno prehraniti za 18 kopejk na dan in to z mesom! Kmetstvo prebivalstvo pa do zadnjega časa ni poznalo bede, medtem ko je vsa Evropa stradala. Veleposestev z najemniki kakor v Rusiji ni bilo, pač pa je bil neodvisen kmet z 200 desjatiniami zemlje pogosta prikazen. Danes po dve leti nem boljševiškega gospodarstva v Sibiriji stane jajce, katerih je pred vojsko bilo 10 za 1 kopejko, 1000 rubljev, en par

čevljev 200.000 rubljev, za obleko pa, če bi jo bilo sploh mogoče dobiti, bi bilo treba odšteti milijon papirja. Državne zadrage oddajajo za naravno desetino žita blago zastoni, toda tega blaga je malo in ravno najpotrebnejšega sploh ni. Česar Sibirija še leta 1919. ni poznala, se je zdaj naenkrat pojavilo: stotine domačega kmetijskega prebivalstva, zlasti pa žena in otrok, ki v trumah od transportov vojakov in inozemskih ujetnikov na progi prosijo živeža. Obup je pritiiral prebivalstvo tako daleč, da kmetje, oboroženi z vilami in kosami, napadajo ujezdna (okrajna) mesta, da si preskrbe potrebnih produktov; seveda jih rdeči vojniki kmalu polovijo in poženejo na prisilna dela. Agrarno vprašanje se je tako reševalo, da so sovjeti na večja posestva pošiljali izredne komisarije, ki so n. pr. enemu posestniku od njegovega gozda za zimsko kurjavo naznačili 10 brez; ker pa so ti komisariji z ostalim gozdom sami veržili, so jih kmetje s silo zapodili, pa tudi ubijali. Oddaljene vasi se same vladajo, kakor znajo. Najbolj značilni simptom bede pa je, da zapuščajo Sibirijo nekdanji tako bogati nemški kolonisti; tako so se letos metodistični nemški naseljenci krog Omska (okoli 10 modernih vasi) vrnili kot »civilni ujetniki« v Nemčijo, dasi so nekateri tam že stoletje naseljeni. Pregnal jih je glad, ki se epidemično razširja v omski guberniji, ki je ena izmed najbolj bogatih.

Ta suha dejstva več povedo kot vse druge kritike komunističnega gospodarstva.

Vprašanje splošne razorožitve.

Na konferenci britanskih dominijonov v Londonu sta se Kanada in Južna Afrika odločno izrekli zoper obnovev angleško-japonske aliance, Avstralija in Nova Zelandija pa sta stavili pogoj, da se morajo iz te pogodbe brisati vse one točke, ki bi Anglijo obvezale, da Japonski v slučaju konflikta z Ameriko pomaga. Lloyd George, ki se noče zameriti niti Japonski niti priti v konflikt z Ameriko, je dal pogodbo z Japonsko do leta 1922. avtomatično podaljšati, obenem pa je dal iniciativo za konferenco, katere bi se udeležile Amerika, Japonska, Angleška in Francoska, da se pomenijo glede omejitve oboroženja na morju. To seveda predpostavlja, da se te države sporazumejo glede vseh vprašanj, ki pridejo v poštev na Daljnem Vzhodu.

Težko je reči, bo li ta konferenca imela kak dejanski in trajni uspeh. Japonska čuti vsled svoje preobljudenosti naravnost elementarno potrebo po ekspanziji tako v ruskem Primorju kakor na Kitajskem in po tihoceanskem otočju, ako hoče seveda ostati veselejša v modernem smislu, Amerika pa ima življenjski interes, da to prepreči, če naj ameriški kapital obdrži svoj položaj na obeh obalah Tihga oceana. Konferenca pa tudi zato ne bo mogla tega vprašanja temeljito rešiti, ker bo šlo ne samo za interese Kitajske, nego tudi Rusije, ki pa na konferenco seveda ni povabljen.

Nadaljna težkoča je v tem, da omejitve oboroženja na morju logično zahteva tudi omejitev vojske na kopnem. V to pa Francija na noben način ne bo pristala. Zato preveliki optimizem glede na rezultate washingtonske konference ni na mestu. Sicer bo pa ta konferenca velikega pomena, ker se bo pokazalo, ali imajo vesele entente (konference se udeležijo tudi Italija) kakšne skupne smernice za bodoče ali ne. Predsednik Harding je določno izjavil, da bo konferenca obravnavala tudi evropski problem, ker je le-ta ozko zvezan z daljnjevzhodnim.

Položaj italijanske vlade.

Rim, 14. julija.

Vlada g. Bonomija se nahaja v težavem položaju. Dočim je Giolitti moral demisionirati zaradi nacionalistične agitacije v baroškem vprašanju, delajo Bonomiju težave resni socialni problemi. Tako katoliška ljudska stranka kakor socialisti bi ga mogli podpirati le, če krene odločno na levo to je, če s socialodelavskimi in agrarnimi postavami zajezi v zadnjih mesecih katastrofalno naraščajočo brezposelnost industrijskega delavstva, padanje industrialnega in agrarnega proizvodstva ter vpostavi socialni mir, ki so ga zopet začeli motiti fašisti. Kakšnih velikopoteznih načrtov v tem oziru pa Bonomi nima, ako nočemo šteti k njim načrta o delavski so-kontroli pri podjetjih, katerega mu je zapustil Giolitti. To pot pa gre tudi za najneodredbe, kako odpomoči aktualni bedi, to se pravi, država naj da par milijard, katerih pa ne ve od kod vzeti.

Za enkrat je Bonomi pripravljen žrtvovati eno milijardo, s katero naj bi se izvršila javna dela in melioracije zlasti v južni Italiji in na Siciliji, na čemer je najbolj interesirana ljudska stranka. Ta javna dela naj bi vzele v roke zadrage, kar je vsekakor nekaj novega. Državni upravi ljudstvo namreč ne zaupa, ker navadno milijoni izginjajo v žepih birokracije in njenih protežirancev, država pa običnim odborom in lokalnim faktorjem ne zaupa iz istih razlogov. S to milijardo naj bi zadrage gradile ceste, lokalne železnice in elektrarne ter izrabile vodne sile.

To je pa vse premalo. Treba bo najti javnih del ter izdati tozadevne vsote tudi za brezposelno industrijsko delavstvo v severni Italiji ter izboljšati položaj kolonov po celi državi, drugače bi mogla socialna revolucija, o kateri sanja Ljennin, vendarle postati resnica.

Baroš resnično izgubljen.

Rim, 15. julija.

Barošem pusti odprto, dokler ne poteče rok tega konzorcija, 3. se ne izključuje možnost, da se Jugoslavija suvereniteti nad Barošem sploh odreče.

To potrjuje tudi novi minister za zunanje zadeve della Torretta, ki je nasproti dopisniku »Vedetta d'Italia« izjavil, da namerava glede reškega vprašanja začeti popolnoma nov kurz. Isto sledi iz dejstva, da je italijanski komisar na Reki, Foschini, podaljšal legionarjem, ki so Baroš zasedli ter so od generala de Nicotti dobili ultimatum, da luko zapuste, rok, tako da se še ne ve, kdaj bodo laški dobrovoljci luko zapustili. De Nicotta pa je bil odpoklican in za poveljnika na Reki imenovan general Bassignina.

Prispevajte za sklad S. L. S.!

Politične novice.

+ **Shod v Trzinu.** Delavska zveza je sklicala v sredo shod v našem domu, ki je bil jako dobro obiskan. Na tem je poročal poslanec Gostinčar o dogodkih v konstituenti, o boju jugoslovanskega kluba in njegovem odhodu iz zbornice. Vršil se je razgovor o krizi v predilniški in čevljarški industriji. Shod je soglasno izrekel zahvalo poslancem SLS in jih pozval, naj nadaljuje boj za revizijo ustave. Delavstvo se je pritoževalo o veliki draginji mesa in o krivični odmeri osebne dohodnine.

+ **Pašić je odlikovan z rumunskim Karlovim redom.** Poročilo ne javlja, ali je red z briljanti ali brez njih.

+ **Da ne bo nesporazumljenja.** Nasprotniki potrditve od ljudstva izvoljenega ljubljanskega župana trobijo po svojih ponesrečenih poizkusih, da natvezijo javnosti nekaj, kar ni bilo res, na čeli črti na umik. Tako prinaša včerajšnje »Jutro«, na čegar tozadevno notico glede poročevalcev belgrajskih listov smo tudi mi prisiljeni odgovoriti z nekoliko ostro, mogoče preostro, a zaslužno notico, med dnevnimi vestmi popolnoma stvarno, mirno, in samo glede zadeve same nekoliko nepopolno pojasnilo, kjer zvrča vso krivdo — čudom čudo! — na Belgrad! To je naravnost nezaslišano in mi se ne bi prav nič čudili, če bi »Slov. Narod« enkrat iz svojega spanja zazelhal s svojo policijsko gonjo ne na »Slovenca«, ampak na »Jutro«!

+ **Kako pristaši SKS protestirajo proti lastnim odredbam.** Zadnji »Kmetijski list« na dolgo in široko poroča o protestnem shodu samostojne kmetijske stranke v Radovljici. Na tem shodu je samostojna kmetijska stranka na podlagi referata znanega Ažmana iz Lesc sklenila ostre resolucije proti podraženju elektrike na Završnici; seveda so ti gospodje svoje zborovalce farbali, da je vse podražitev kriv pristaš SLS ravnatelj Završnice g. inženir Serbec. Mi ne vemo, ali bi se jezili nad hudobnostjo samostojnih voditeljev ali bi se jokali nad pomilovanja vredno nevednostjo njihovih pristašev. Eni kakor drugi bi morali namreč vedeti, da je podraženje sklenila in odredila bivša deželna vlada, v kateri so pristaši SKS, Jamnik, kot poverjenik za javna dela, v čigar področje spada tudi Završnica, Demšar in Dobnik. Na te gospode naj bi obrnil gospod Ažman iz Lesc, kot član izvršilnega odbora SKS, svojo grogovito govoranco in gotovo bi dosegli več uspeha kakor s protestnimi shodi v Radovljici.

+ **Občinske volitve v Šmihel-Stopičah.** Deželna vlada v Ljubljani je v soglasju s samostojnimi poverjeniki razveljavila zadnje občinske volitve v tej največji slovenski občini, ker so samostojni kljub strahoviti agitaciji, ki so se je seveda udeležili največ gospodje iz Grma, ostali v veliki manjšini. Nove volitve se vrše 24. t.m.

+ **Potreben konec.** Še nikdar se ni razlilo preko Slovenije toliko smradu in blata kot z zadnjo številko »Ponedeljka«, ki je vsebinsko tako nagnusna, da se sramujemo govoriti o nji, kaj šele citirati ali polemizirati. Jugoslov. novinarsko združenje bo moralo končno vendarle napraviti red, da obvaruje pred svetom slovenske žurnalistke splošne obsodbe podivjanosti, ki jo doživlja gotovo, ako vidi kak dostojen človek zadnji »Ponedeljek«. Ljudje, ki zlivajo preko Slovenije gnoj in smrad, ne spadajo v novinarsko organizacijo. Mi s svoje strani pošljemo ta »Ponedeljek« novinarskim sekcijam v Zagreb, Belgrad, Sarajevo in Subotico, da vidijo tam, kake kolege imajo slovenski novinarji v ljubljanskem

»Ponedeljku«, od ljubljanske sekcije pa pričakujemo, da bo sama nastopila proti ti podivjanosti ljubljanskih novinarskih apashev. — »Jutro« je prineslo — mutatis mutandis do besede — isto notico glede mariborske »Straže«. Če hočejo demokrati komandanti tudi v novinarsko združenje zanesti svoj policijski duh — slobodno! Najprej pa bodo čutili gospodje sami. Ne moremo si pa kaj, da se gospodom kolegim pri »Jutru« iskreno ne zahvalimo na izborni štilizaciji glede tega predmeta, ki smo jo mi že dolgo iskali, pa nismo mogli najti pravih besed. Kdor sebe dobro pozna, se gotovo sam najbolje štiliziral!

Vzgoja naše mladine.

Na materinskem sestanku, ki ga je priredilo Kolo jugoslovanskih sester pred nedavnim časom v Ljubljani, je govoril med drugimi tudi vseučiliški honor. nastavnik, kanonik dr. Mihael Opeka o dobri vzgoji.

Izvajal je sledeče: O potrebi dobre vzgoje otrok po starših ni treba izgubljati besed. Najstarejši modrijani so bili prepričani, da brez te ne pomagajo mnogo za dobrobit države in človeške družbe ne oblasti, ne postave, ne grožnje, ne kazni. Tudi mi smo teoretično vsi o taki potrebi popolnoma uverjeni, praktično pa to pozabljamo. Koliko je družin in ne samo v nižjih, proletarskih slojih, marveč tudi v boljših krogih — kjer obstoji vsa skrb za otroke v tem, da dajo otrokom jesti, jih oblačijo in skrbje, da hodijo v šolo. Očete in matere prepuščajo vso vzgojo starim materam, poslom, šoli. To ni prav. Tistim, ki so otroku dali življenje, je narava najprej naročila, da jim to življenje tudi izpopolnijo in usavrše. To so starši, in zlasti matere. O materi je dejal Aristotel, da je polovica otroka, pa je nemara tudi več — skoro cel otrok... Z vzgojo pa je treba pričeti zgodaj, Zakaj kakor je lahko vzgojiti otroke v zgodnji mladosti dobro, tako je večkrat težko pozneje sploh kaj doseči. Zlasti če se vgnezdijo že v otroku gotove resnične pregrehe, bodo rade ostale tudi v mladeniču in dekletu, in še starec in starica ne bosta brez njih: kakor tiste ognjene gore, v katerih ogenj ne ugasne, tudi ko jih po zimi pobeli sneg. — Treba je torej začeti zidati zgodaj. Temelj solidne vzgoje pa je verski temelj. Tega moderna doba ni samo pozabila, marveč proti temu se naravnost bori. Vzgojati bi hotela etično, moralno brez vsake dogmatične vere. Zastonj! Trdne etike, morale ni brez vere. Samo tam, kjer najvišja resnica — Bog — uči, samo, kjer najvišja avtoriteta — Bog — ukazuje, samo tam je absolutna moralna dolžnost in obveznost doma. Človeški rod je lahko zmoten in človeška konvencionalnost, človeška zapoved, človeška avtoriteta me nič ne briga — če se pa meni drugače hoče, če meni drugače kaže. Ne avtoriteta staršev, ne gospodarjev, ne oblastnikov, ne najvišjih zakonodajcev ni nič — če ni vere v Boga! — Zato mora vsaka solidna vzgoja temeljiti v veri. — Seveda se pokvarijo tudi mnogi otroci, vzgojeni na verskem temelju. To pa zato, ker se ta temelj zmaje, okruši, poruši. Vera ima mnogo sovražnikov, zlasti v mladem srcu. Zato pa mora dobra vzgoja verski temelj, ki ga je postavila, tudi čuvati. — Verski temelj lahko ogroža poznejša neorientiranost v podrobnih verskih vprašanjih in problemih. Vzgoja mora torej gledati na to, da se otroci, čimbolj doraščajo, tembolj v verskem znanju izobražujejo. Dvome mora reševati, razganjati, ne pa

podpihovati in netiti — to je praznота duha in zločin nad otroci... Verski temelj lahko izpodkopa domišljavost in napuhjenost, ki se je brž pripravljena dvigati nad verske resnice in zapovedi. Zato dobra vzgoja drži otroke pri skromnosti in ponižnosti. Starši, ki otroke obožujejo, jim neizrečeno škodujejo. — Verski temelj lahko čisto poruši nečista strast. Zato treba pravi vzgoji zlasti tu delati preventivno z vsemi naravnimi in nadnaravnimi sredstvi. — Če hočemo, da bo verski temelj trdno stal — in z njim poslopje solidne vzgoje —, moramo varovati mladino pred slabimi družčinami in slabim berilom. — V vsem pa naj dajejo starši, zlasti mati, otrokom dober zgled. Življenje staršev je kakor kladivo v rokah kiparja: soho izklesale in jo razbije... Govornik je končal približno tako: Hotel sem osvežiti nekaj glavnih misli o vzgoji — starih, a danes več ali manj pozabljenih. Nemara je bila mnoga beseda nespretna ali celo manj točna, a nobene nisem izpogovoril, ki ne bi koprnela za srečo teh, ki so vera človeške družbe, upanje domovine in ljubezen vaša, o matere!

Dnevne novice.

— **Velik shod za moše in fante se vrši na Zaplazu na Dolenjskem v nedeljo dne 31. julija.** Predvsem se zahvalimo pri službi božji za srečno vrnitev iz vojske. Minilo bo ravno sedem let, kar se je na dan mobilizacije leta 1914 vršil zadnji podoben shod. Može in fante iz okolice vsi k naši ljubi Materi božji zaplaški! Cerkevni govor bo imel vseučiliški profesor g. dr. Gregor Rožman iz Ljubljane. Po službi božji, ki bo ob 10. uri, se vrši zunaj cerkve tabor, kjer nastopijo različni govorniki, učeni in preprosti iz kmečkih vrst. Po popoldanski službi božji nastopijo okoliški Orli s svojimi prostimi vajami. Sodeluje godba iz Višnje gore. Za želedec poskrbite udeležniki sami, za dušo bo pa poskrbljeno na Zaplazu. Pijača se bo dobila: voda zastoj, vino in pivo pa za denar. Veselice ne bo, telovadbo boste gledali brez vstopnine, stroškov torej se ni bati. Pripravite se in agitirajte za obilno udeležbo pri sedih. Na svidenje in Bog živi!

— **Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani** nam je poslal sledeči dopis: »Z ozirom na poročilo Vašega cenjenega lista v svoji četrtkovni in petkovni številki z dne 14. in 15. julija t. l. zaradi poročevanja Dopisnega urada o potrditvi izvolitve gospoda Peska za župana ljubljanskega, Vas prosim, da blagovolite objaviti naslednjo ugotovitev: Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo je državna institucija in je kot tak v svojem poročevanju strogo objektivni. Kot državni urad ne more biti in absolutno ni v službi nobene politične stranke ali sploh kakršnekoli osebe. Ljubljanski dopisni urad dobiva vsa poročila iz Belgrada in ostale Jugoslavije, izvzemši Slovenijo edinole od Novinskega urada zemaljske vlade v Zagrebu in označuje vse vesti, ki jih izdaja, z navedbo vira, kateremu prepušča vso odgovornost za njih vsebino. Vsled neenotne in needinstvene poročevalne službe v naši državi dobiva Novinski urad zemaljske vlade v Zagrebu svoja poročila iz Belgrada od svojega tamošnjega dopisnika, ki ni v nobeni zvezi z Odeljenjem za štampu kabineta predsednika ministrskega sveta (Presburoja) in mora svoje vesti črpati iz raznih virov. Poleg tega je telefonska služba v naši državi, zlasti z vzhodnimi deli Jugoslavije, posebno v

zadnjem času skrajno slaba, vsled česar se pri telefonski izmenjavi vesti pogosto dogajajo pomote. Kar se tiče potrditve izvolitve gospoda Peska za župana ljubljanskega, je Dopisni urad deželne vlade prejel to vest v sredo 13. t. m. dopoldne od Novinskega urada v Zagrebu in jo tudi v tej obliki izdal. Ko so se kasneje pojavili glasovi, da vest baje ne odgovarja resnici, se je ljubljanski dopisni urad zvečer obrnil do Novinskega urada v Zagrebu za pojasnilo, kaj je z vestjo. Odgovoril mu je, da je to poročilo prejel od svojega belgrajskega dopisnika v tej obliki, kakor jo je izdal, da pa ne more navesti vira, iz katerega je njegov dopisnik vest črpal in da gre morda za pomoto pri transmisiji. Ker ljubljanski dopisni urad ni poznal vira te vesti in se tudi ni mogel zanesti, da vest tudi res odgovarja dejstvu, je nato prosil uredništva ljubljanskih listov, naj to poročilo umaknejo, to je, naj ga ne priobčijo. Postavil se je pri tem na stališče, da je bolje, da vesti, o kateri ne ve, iz katerega vira je bila črpana in ali je ta vir zanesljiv, sploh ne izda, kakor pa da s priobčitvijo morda bega javnost. Kot podvodja Dopisnega urada deželne vlade za Slovenijo moram v interesu ugleda tega državnega urada odločno dementirati trditve Vašega cenjenega lista, da je Dopisni urad vest o potrditvi izvolitve gospoda Peska za ljubljanskega župana umaknil na pritisk ali na povelje kakršnekoli politične stranke ali osebe. Izjavljam, da je to storil edinole iz gori navedenega razloga. — Z odličnim spoštovanjem za Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo podvodja Josip Dolanec. Ljubljana, dne 15. julija 1921.«

— **Dvojna mera.** Glasilo srbskih zemljoradnikov »Selo« poroča, da se je za ustoličenje patrijarha v Peči odobril račun 18 milijonov dinarjev... Župnikom na Hrvaškem pa se ne plača najemina od odvzete zemlje, dasi je državi plačano; mnoge cerkve so v nevarnosti, da se prično rušiti, ker se ne plačujejo več obresti od predvojnih obligacij, a duhovniki v Sloveniji hodijo raztrgani.

— **Zanikern birokratizem.** Pri naši deželni vladi bo treba pri nekaterih koleh malo mazila! Pri nekaterih referatih rešitev aktov kar ne gre izpod rok! Po cele mesece leže akti, ki bi bili lahko rešeni v par dneh, na mizah, med tem ko stranke rešitev nujno potrebujejo. Vsled tega letajo stranke od enega do drugega nižjega urada povpraševati, kaj je z njih prošnjo, nazadnje se pa izkaže, da leži zadeva pri kakem vladnem ali dvornem svetniku deželni vladi! N. pr. prošnje za podelitev državljanstva ali pa obrtne zadeve. Stranka jo je vložila n. pr. že pred več kot dvema mesecema; na magistratu izve, da jo je priporočil v »ugodno rešitev«, odn. da ni v tej ali oni zadevi »nobenega zadržka«. Ali menite, da so jo pri vladi že rešili? A, kaj šel! — Pa bo kmalu pri tej famozni vladi več referentov, sploh uradništva, kot — aktov! Kamor pogledamo: zanikern upravni aparat, ki stane milijone, goli birokratizem in — tako dalje! Vsekakor se bližamo popolni balkanizaciji uprave.

— **Iz Rogaške Slatine** se nam poroča: Rogaška Slatina je proslavila kraljev rojstni dan na slovesen način. Ob 9. uri dopoldne je celebriral v kapelici sv. Ane gosp. biskup Anton Aksamović slovesno sv. mašo. Asistirala sta mu ravnatelj semenišča v Djakovem gosp. prof. dr. Herman in nadžupnik sv. Križa gosp. Korošec. Pri tej priliki se je prvič v tej kapelici pela zahvalna pesem v slovenskem jeziku.

LISTEK.

Stanovanjska higiena.

Toliko stoka svet, da propada družinsko domače življenje. Vse išče utehe v gostilni, v kavarni, v gledišču; vse hiti iz doma vun; seveda, če doma nima pod milim Bogom drugega kot par kvadratnih metrov, katerim pravi stanovanje, pa nima ne dobrega zraka, ne pedi zemlje, da vsadi cvetko, ne dvorišča, da golorok gori pa doži hodi. Ni čuda, da mladina po mestih čudno podivja in živi več zunaj hiše nego doma. Namesto papežev in samostanov so danes prevzele moč nad narodom in njega vzgojo banke. Začnite pri stanovanjih. Papeži so na eksemplih pokazali kako se zida, da so stanovanja zdrava, udobna. Banke naj ne pozabijo, da je kosarna nekaj nenaturnega za srečno družinsko življenje; in vse moderne stavbe kot se kaže bodo čisto navadne kosarne. Ne delajo prav kmečki ljudje, zdrava kmečka dekleta, močni cvetoči fantje, če silijo v mesto. Če službi ali če pozneje ustanovi lastno družino, vedno je kasarniran. Trnovčan in Krakovčan in Vodmatčan je srečnejši, samozavestnejši v svoji hišici, nego uradnik v visoki velikomestni kosarni.

V Ljubljani pri južnem kolodvoru, na svetu nekdanje predilnice, so se začele dvigati velike hiše, menda bodo vse trinadstropne. Zida jih, kot kaže napis na največji skoraj dovršeni stavbi »Jadran-

ska banka«. Namen zidanja se izraža v napisu: stanujejo naj v velikem poslopiju uradniki s svojimi družinami. V suterenu so kleti in dva stanovanja, v pritličju so lokali za prodajalce, ki se bodo lahko oddali, Miklošičeva cesta bo glavni dohod v mesto s kolodvoru. I., II., in III. nadstropje ima stanovanja s tremi, oziroma štirimi sobami. Kritika naj se omeji na te-le točke, ki bi se brez dvoma lahko prav udeležile, če bi načrti bili narejeni s premislekom pa nekoliko iz ljubezni do bližnjega. V suterenu bi se morala stanovanja črtati; v njih ne bo dovolj čistega, svežega zraka, ne bo dovolj solnca, stene ne bodo nikdar suhe. Vprašanje je, če je zid izoliran, če bo za silo mogoče stanovati, če ni, bo vedno vlažen. Mokrotna bo hišna oprava, obleka, perilo; če se bodo v teh stanovanjih otroci porajali, bodo matere prezgodaj zbolele na trganju, če že drugega ne; dojenčki tudi bodisi na očeh, na krvi, na slabih kosteh itd. Tam se bo ugnezdila jetika, bacili bodo imeli raj, tako močno in naglo se bodo plodili in razvijali v vlažno gorkem zraku. Uboga deca! In če otroci začno hoditi v šolo, kako bodo trpele oči, če bodo hoteli se učiti, naloge pisati ob nepravilni razsvetljavi sobe. Na Gorenjskem se milijoni žrtvujejo za jugoslovanski Alland, kamor naj grejo bolniki zdraviti svojo jetiko. Istočasno se v Ljubljani pripravljajo nova podzemna stanovanja, ki bodo gnezdišča jetike in drugih nalezljivih bolezni. Čemu milijone zazidavati, če najmodernejše stavbe ljubljanske paralizira-

jo njih efekt. V suterenu bi principielno ne smel mestni stavbinski urad dovoliti nobenega novega stanovanja. Baje bodo tudi v novi veliki palači, ki bo stala v par letih vis-a-vis »Slona« lokali v suterenu, namenjeni zabavam; kako naj bo zdrav uslužbenec, uslužbenka, ki po cele tedne mesece, komaj kaj malega diha sveži zrak in solnca nikoli ne gleda, kamoli da bi ga to ogrelo. Moderni sužnji, suterenski lokali, enakost vseh, demokratizem na koncu jezika, blede smrt, ki neusmiljeno uničuje mlado življenje, narodovo zdravje.

Stopnice so visoke, menda 16 cm, ozke. Naj ne ugovarja nihče, lahko se hodi po njih; istina, dokler je kdo mlad. Če se postara, če je bolehen, pa mora v drugo, tretje nadstropje, je to velika težava. Višina 14 cm bi zadoščala. Vstop v stanovanja je ozek, temen koridor, ob količkaj oblačnem vremenu se tam ne bo nič videlo. Niti ne bo lahko kake omare tje postaviti. Vse preozko. Kloset je ponesrečen, tako da je neprimerno majhen in vedno temen. To bo vzrok, da bo ta prostor neosnažen; kloset brez svojega velikega okna! V novi moderni stavbi! Shramba za jedila visoka 175 cm, majhna, se da težko opisati; treba jo je videti, drugače bi človek ne verjel, da je kaj takega mogoče. Vsako nadstropje ima eno banjo. Za dve stranki ena kopalna soba; to se pravi: nihče se ne bo hotel kopati; ali nastanejo zaradi nesnage prepirl? S higieno smo se skregali. O kakem balkonu ni pri nobenem stanovanju ne sluhha ne duha. Kje naj kdo svoje eventualne

orientalske preproge otepa? Ugodno je pri vseh stanovanjih, da gledajo na sodnijo nimajo nobenega vis-a-vis. Naloga velikega bogatega zavoda kot je Jadranska banka mora biti, da vzgojno vpliva na ljudi, da napravi vzorna stanovanja. Južna železnica je nalogo svojo v novi stavbi ob Reslevi cesti lepše rešila. Uradnik se v novem tesnem stanovanju ne bo čutil domačega, kot da ga bo nekaj hotelo zmečkati, kot da bo nanj vse padlo; domov bo hodil spat, če bo dovolj mirno v hiši seveda. Uslužbenke, kuharice se bodo menjavale, kdo bo nosil vsak polenček, vsak kos premoga dan na dan iz kleti gori v tretje nadstropje; saj človek ni živina; zabavljali smo svoj čas čez dunajske (wienške) stanovanjske kosarne; moderne ljubljanske hiše niso nič boljše. V veliki obsežni ravnici okoli mesta je še toliko prostora, da za dolgo časa ni treba nobene hiše zidati večje nego v dva nadstropja. Otroci bodo v novi hiši gledali solnce in dež in točo in snežinke le skozi okno. Naj biciklist v tretje nadstropje vlači kolo? Naj iz tretjega nadstropja dol vlačijo otroški voziček? Mati, dekla, otrok, vedno čedno oblečeni za na cesto, nikoli v ohlapni domači obleki. — Ubog uradnik v takem stanovanju! Banke naj se gredo učiti v samostane, kako se zida da si zdravje ne kvarijo stanovalci. Če ne drugam, naj napravijo ekspedicijo k frančiškonom v Ljubljani, kakšni lepi široki hodniki. Vsem odločilnim faktorjem: par tisočakov privarčujejo pri zidanju, milijoni gredo za zgubljeno zdravje. Dr. X.

Opoldne je bil v restavraciji zdraviliškega doma skupen slavnostni obed, katerega so se udeležili med drugimi odličnimi gosti gosp. biskup Aksamović v spremstvu gosp. prof. dr. Hermana, dalje gosp. podban dr. Bošnjak, gosp. protojerej Trifunović iz Beograda, vsi tukaj bivajoči gg. častniki in veliko število drugih odličnih gostov. Po slavnostni napitnici, katero je govoril ravnatelj zdravilišča, so navdušeni živio-klici zadoneli po dvorani. Zvečer so gostje iz Srbije v mali zdraviliški dvorani priredili koncert, ki je privabil obilo gostov in je najlepše uspel.

— **Za dr. L. Pogačnikovo spominsko ploščo** so darovali: Jugosl. klub: 1200 K, Orel Jesenice 800 K, Čevlj. gospod. zadruga, Tržič 200 K, dr. A. in Fr. Ušeničnik iz Ljub. 120 K, dr. Iv. Hubad iz Škofje Loke, V. Oblak iz Kroppe in Orel Rokod, dom, Ljubljana po 60 K, Orel iz Škofje Loke, M. Mokorel iz Leš p. Brezje, A. Kocmur, Ljubljana, Orel iz Vrhnice, Kmet. del. hranilnica, Trbovlje, Cisterci. sam. Stična in Hranilnica v Kamniku po 50 K, Kat. akad. društvo »Zarja«, Ljubljana 42 K, dr. Fr. Jankovič in stolna župnija v Mariboru, Orel Dol-Hrastnik in Iv. Kogelnik, župnik iz Trbovlje po 40 K, Iv. Fink, Zalina in Iz. Lazar, Ljubljana po 30 K, A. Pfajfar, Držagoše, S. Azman, Ošlevek, dr. A. Ogričec, Celje, Hranilnica iz Šmartna pri Litiji, Orel Ljutomer, dr. A. Kodre, Ljubljana in župnik J. Pavlovič iz Suhorja po 20 K. Iskrena hvala! — Za pripravljali odbor J. Š.

— **Iz Mavčič.** Dne 12. t. m. po 4. uri popoldne je pridivila od Grintovca sem ljuta nevihta. Treščilo je na Jami v kozolec, ki je bil v trenutku ves v ognju. In ravno ko so se pripravljali mavški gasilci, da gredo gasit, kar trešči sredi Mavčič v pod posestnika Rajžarja, po domače Jakopovca. V petih minutah je bil ves pod v plamenih. Rešili so samo par voz, vse drugo je postalo plen požrešnega ognja. Pa hvala Bogu in vrlim mavškim gasilem in gasilkam, da ni bilo še večje nesreče in je ostalo samo pri podu, ker lahko bi stali danes pred velikanskim pogoriščem. Tudi je na ta dan ubila strela blizu Smednika 18 letnega Franceta Bilbana, čevljarskega vajenca iz Sv. Valburge, ki je nesel delavkam dežnike na polje. Torej same nesreče! Treska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

— **Dane pri Cerknici.** V četrtek dne 14. julija je obiskal tukajšnje pogorele poslanec Jugosl. kluba Ivan Stanovnik iz Horjula. Poslanec je pozval vse lokalne faktorje na razgovor za ugotovitev škode, ki jo je napravil požar in je obljubil, da bo napravil vse korake, da država za pogorele v najkrajšem času nakaže podporo. Gospodu poslancu, ki se nas je v teh težkih urah edini spomnil, naša iskrena zahvala.

— **Promocija.** Za doktorico vsega zdravilstva bo promovirana danes v Prazi rojakinja gđe. Tekla Kenk, hčerka pokojnega višjega poštnega oskrbnika Fr. Kenka.

— **Poročena** sta bila v Tržiču gosp. Anton Kokalj, žandarmerijski tit. podnadrednik z gđe. Olgo Poljanec, hčerko okrajnega sluga in vrvarskega mojstra.

— **Pogreb Pera Čingrije.** Iz Dubrovnička poročajo o veličastnem pogrebu pokojnega Pere Čingrije, ki se ga je udeležilo vse dubrovniško občinstvo, mnogoštevilna zastopstva oblasti in odposlanstva iz vseh krajev Dalmacije.

— **Stanovanje pod milim nebom.** Sarajevska policija je pred par dnevi brez vsakega vzroka zasegla sobo 70 letnega, bolehnega starca in vrgla njegove stvari na ulico. Ker ni mogel najti druge sobe, spi sedaj ves bolan in ruiniran pod vedrim nebom. Interesantno je, da se v njegovo sobo še ni nikdo vselil.

— **Že četrtič.** V ministrstvu financ pripravljajo novo uredbo o prometu z devizami in valutami. — V praksi velja samo ena naredba: Kupuj po ceni in prodajaj drago! To praktično naredbo spoštujejo vsi ljudje v Beogradu in v Ljubljani.

— **Oživiljen Rafaelove družbe.** Dne 15. julija 1921 je po večletnem odmoru povzročenem vsled svetovne vojske zboroval občni zbor slovenske Rafaelove družbe v varstvo izselencev. Vodil ga je predsednik družbe g. dr. Pegan, kateri je poudarjal potrebo, da se varstvo izselencev zopet organizira. Izvoljen je bil nato sledeči odbor: dr. Pegan, predsednik, M. Moškerc, podpredsednik, Ivan Siveter, tajnik, A. Kocmur, blagajnik. Ostali člani odbora so gg.: Erman, Hrastnik, Jeločnik, Komljanec, Kremžar, Kristan, Lavtižar, dr. Nastran, Sajovic, Škrbec, Volta, Namestniki odbora so gg. Cencič, Cvikelj, Kogej, Marinček, Pogačnik. Novoizvoljenemu odboru je obdžgelani zbor naročil, naj v najkrajšem času izdela spremembo pravil, o kateri naj sklepa družba na izrednem občnem zboru. — Zeleti je, naj bi se izredni občni zbor sklical v največjem slogu, da se za varstvo izselencev in deklet zainteresirajo najširši naši krogi. Ker se izdajajo visumi za potovanje v Združene države v Zagrebu, je nujno potrebno, da se tudi v Zagrebu prej ko mogoče oživi Rafael, katerega obnovitev je tudi v Trstu potrebna.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 8. do 9. julija 1921 dela 351 moških in 179 ženskih delavnih moči. Delodajalci so

pa iskali 303 moških in 188 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 229. Promet od 1. januarja do 9. julija 1921 izkazuje 18.263 strank, in sicer 9244 delodajalcev in 9019 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4447. Dela iščejo: pisarn. moči, trgov. sodruidniki, prodajalke, kovinarji, čevljarji, natakariji, natakarike, strojniki, kurjači, delavci, delavke, peki, mlinarji, mesarji, sedlarji, šivilje, vlagalke, vajenci itd. V delo se sprejmejo: hlapei, dekle, ključavničarji, kleparji, mizarji, čevljarji, zidarji, tesarji, slikarji, pleskarji, vzgojiteljice, boln. strežnica, šeparice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— **Pred stavko delavcev v Zagrebu.** V Zagrebu stojijo tri kategorije delavstva v mezdnem gibanju in sicer stavbinski delavci, brivci in stavci. Podjetniki in delodajalci so odbili njihove zahteve za povišanje plač in zato stavka ni izključena. Tozadevna pogajanja med delavci so že v teku.

— **Slovenci izginjajo.** Piše se nam iz Kranja: Skalnato trdno je branilo prejšnje čase mesto Kranj slovensko narodnost. Sedaj pa prihajajo na dan izdajice. Kranjci hočejo postati Nemci in Srbi. Te dni si je neki v Kranju rojeni in na Tirolskem bivajoči Hribar (kraljevi namestnik je tudi Hribar), izprosil od vlade dovoljenje, da se bo odslej imenoval Hellwig. Liberalni kranjski občinski svetovalci pa po vsi sili hočejo postati Srbi, ker menijo, da jih ni rodila slovenska mati. Za 700.000 kron so kupili neko hišo za šolo in občinsko posvetovalnico. Verjetno je, da bodo v svoji navdušenosti za Srbe to hišo imenovali Srbijo in dali v njej stanovanje novemu častnemu občanu Pašiću. Tako bo kmalu vse srbsko, če bo res.

— **Svoboda državnih uradnikov.** Leta 1912 je liberalna (takrat narodno-napredna) stranka napravila v Ljubljani nekaj strankarski šod, na katerem se je vlada grajala in se ji izrekla nezaupnica. Vlada je poizvedovala, kateri uradniki so bili na tem shodu navzoči. »Slovenski narod« je pa nato pisal, da ima deželni predsednik predpotopne nazore, da je to poizvedovanje nekaj nezasišane in gorostasne in je dostavil: »Uradniki so se poslužili svoje v členu 12. in 13. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, zajamčene jim pravice. Tudi državni uradnik ima pravico, da se udeležuje shodov, katerih se hoče in nihče mu tega ne sme braniti, naj se na dotičnih shodih izrekajo vladi še take nezaupnice. Kaj takega, kakor sedaj na Kranjskem, se v Avstriji ni še nikjer zgodilo, in zato bo dolžnost ljubljanskega državnega poslanca, da bo to stvar v državnem zboru spravil na razgovor.« — Za kaj pa sedaj govorijo ljubljanski liberalni državni poslanci v Beogradu? Ali za svobodo uradnikov?

— **Pevska zveza.** Pred kratkim smo razposlali nekaterim še ne priglasenim pevskim zborom (odsekem) preglednice v izpolnitve. Prosimo vsa društva (odseke), ki so jih prejeli, naj jih n e m u d o m a izpolnjene vrnejo, da bo mogoče imeti natančen pregled, ker izide v »Pevcu« v eni prihodnjih števil statistika v Pevski zvezi včlanjenih pevskih zborov. Nekatera prosvetna društva, ki nimajo pevskih odsekov, nam do sedaj tudi še niso vrnila praznih tiskovin s pripombo, da društvo nima pevskega zbora. Tudi ta društva prosimo, da napravijo svojo dolžnost, ker sicer ni mogoče imeti pregleda. — Vsa društva, kakor tudi posamezniki, vkladno prosimo, da nam blagovolijo v najkrajšem času odgovoriti na okrožnico št. 484—5/21 in 485—6/21 glede udeležbe v Kamniku. Prosimo tudi za negativne odgovore, ker le tako je mogoče voditi natančen seznam. Ker je za Kamnik že veliko zborov priglasilo sodelovanje, se bo mogoč odbor Pevske zveze ozirati le na dotične zebre, ki so pravčasno prijavile. — Seja Pevske zveze se vrši v Ljubljani, Ljudski dom, v ponedeljek 18. t. m. ob 5. uri popoldan. Dnevni red: 1. Razna poročila. 2. Prireditve v Kamniku. 3. Slučajnosti. Ker je seja zelo važna, prosimo odbornike, da se je zanesljivo udeležijo.

— **Matična nedelja v Kamniku.** Podružnica Jugosl. Matic v Kamniku ima v nedeljo dne 7. avgusta popoldan svoj občni zbor. Popoldne priredi v korist Jugosl. Matic na Glavnem trgu javno tombolo. Po tomboli se vrši veselica v Mestnem parku z godbo in petjem. Postreglo se bo z raznimi okrepčili. Odbor vabi vse člane in prijatelje Jugoslovanske Matic k obilni udeležbi.

— **Jugoslovanska Matica.** Na Bledu se je ustanovila v petek dne 8. t. m. podružnica jugoslovanske Matic, katere so se prav trdno oklenili vsi Blejci brez razlike na politično pripadnost posameznikov. Blejska podružnica priredi dne 13. in 14. avgusta na Bledu Matičen dan z najraznovrstnejšim in najzabavnejšim sporedom med katerim bo velika javna tombola v nedeljo popoldne. Na ta Matičen dan že danes opozarjamo vso bližnjo in daljno okolico.

— **Podpore trgovskim visokošolcem.** Da se omogoči trgovski, konzularni in obrtni študij v inozemstvu, se je osnoval pri oddelku ministrstva trg. in industr. poseben Odsek za upravo fonda za trg. in obrtno šolstvo, ki je v težkih in neurejenih razmerah po prevratu z izdatnimi podporami mnogoštevilnim prosilcem pomagal v gmoletnem oziru. Ker se stavijo velike zahteve od vseh strani za denarne podpore, bo v bodoče odsek podpiral samo one dijakke, ki se izkažejo z dobrimi učnimi izpričevali o dosedanjem obisku strokovnih šol in so podpore v resnici nujno potrebni. V prvi vrsti pridejo v poštev dosedanj podpiranci, novi prosilci pa samo v posebnega vpoštevanja vrednih slučajih in to oni, ki so podpore res potrebni in imajo odlična izpričevala.

— **Kaj se dobi danes za eno krono?** Zagrebški dnevnik »Novosti« je stavil to vprašanje na svoje čitatelje. Med drugimi je prispel na uredništvo tudi sledeči od-

govor: »Sl. uredništvo »Novosti«. Za eno krono dobite ustavo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, natiskano v »Narodnih Novinah«, katerih številka stane eno krono.«

— **Za novinarja** se je izdajal v Osijeku neki približno 35 letni Niča Petrović iz Beograda in je na ta račun izvršil več goljufij. Policija ga je aretirala v Subotici in ga hotela izročiti sodišču v Osijeku. Na potu pa se mu je posrečilo pobegniti. Je bolj visoke rasti, zelo elegantno oblečen in nosi očala.

— **Roparski napad.** 7. t. m. proti mraku se je vračal neki Hrvat iz Novega mesta preko Gorjancev domov. Z njim sta šla dva kmečka fanta. Ko sta izvedela, da ima pri sebi večje število dolarjev, je eden od njih oddal na Hrvata dva strela. Hrvat je kljub temu, da je bil ranjen skozi vrat in v lice, bežal še nekaj časa in med tem vrget denar v jarek ob cesti. Ker nista pri njem našla denarja, sta pustila moža in pobegnili. Orožniki so napadalca že dobili in ju oddali v novomeške zapore.

— **Utopil se je ruski študent** Trubinov, ki je bil na počitnicah pri nekem tovarišu v Podsusedu pri Zagrebu. Pri kopanju v Savi ga je prijel krč in izginil je v valovih. Njegovo truplo so sicer takoj potegnili na suho, vendar so bili vsi poskusi zamen. Truplo so pustili ležati na bregu, da pride komisija; ta pa je prišla šele čez dva dni. Ves ta čas je truplo ležalo na bregu, kajti stražnik ni hotel odrediti, da se prenese v mrtvašnico. On je namreč lansko leto odredil prenos nekega utopljenca in je plačal stroške, ki jih še sedaj ni dobil povrnjenih.

— **Premeteni tatovi usnja.** V zagrebški tovarni usnja so bili zaposleni štirje delavci, ki so hoteli na tuj račun obogateti in so zato sklenili krasti usnje. Kradli so le na debelo in to na ta način, da se je vsak dan eden od njih skril v skladišču in potem po noči metal cele bale usnja skozi okno na ulico, kjer so jih pobrali drugi trije, odnesli domov in potem prodajali. Te tatvine so izvrševali precej časa, dokler jih neke noči ni zalotil stražnik in jih odpeljal v zapore, kjer bodo imeli priliko odpočiti se od naporenega nočnega dela.

— **Ubil strica.** V Varcaru v Bosni je te dni mladi kmet Sladojević v prepiru vrget na svojega strica dva kilograma težak kamen. Ubogi starček je vsled tega umrl. Neusmiljeni nečak je pa zaprt.

— **Okrađeni Amerikanec.** Jakob Krepić iz Brača se je te dni vračal domov iz Amerike. Na progi Gruž—Metković sta se mu v kupeju približala neki vojak in civilist in ga s pomočjo opija omamila, da je zaspal. Ko se je zbudil, je opazil, da mu manjka ves denar, to je 2100 dolarjev, ki si jih je prihranil v Ameriki. Lopova sta pobegnili in jih policija še ni izsledila.

— **R. K. Knjigo prejel,** hvala! Prosim za naslov. Pozdrav!

— **Poškodovani most.** Alojzij Vozel in Rudolf Juvan iz Krač pri Aržišah sta šla 27. marca letos pod Medijskim gradom čez most. Pod Alojzijem Vozlom se je udrl ploč, kar je Vozla tako ujezilo, da je zgrabil ploč in ga vrget v vodo, nakar je tudi Juvan izdril ploč in ga vrget v vodo. Deželno sodišče je prisodilo Vozlu in Juvanu vsakemu po 3 tedne zapore.

— **Vlom in tatvina v lovski koči pod Storžičem.** V noči od 9. na 10. t. m. je bilo v lovsko kočjo na »Kozjeku« pod Storžičem, last trgovca Edvarda Dolenca v Kranju skozi vrata vlomljeno ter iz iste sledeče ukradeno: 6 ruh, ki so bile zaznamovane z 11 cm dolgo in 4½ cm široko štampiljico s črnim natisom: »Ukradeno E. Dolenc Kranj«, nadalje 1 še malo rabljena posteljna odeja, ki je na zgornji strani rdeča, 2 sivkasta volnena koca, 5½ kg sladkorja v kockah, 2 kg makaronov, 2 kg koruznega zdroba, 4 sveče, 4—5 steklenice z vsebino »Vösslauer«, en belkast lončič z 1 kg masti, za 50 K navadnih smok ter eno 18 cm visoka in 52 cm obsežna blehnata, lakirana škaltja z vsebino 2 kg smodnika za kame-nolom. Skupna vrednost 5000 K.

Štajerske novice.

Šhod Delavske zveze. Na današnjem shodu Delavske zveze je imel dr. Gosar s svojim govorom naravnost velikanski uspeh. Navzočih je bilo mnogo narodnih socialistov, liberalcev, komunistov itd., ki so izjavljali, da tako socialnega govora še niso slišali. Govorniku ni oponiral niti eden protigovornik.

Š Proslava kraljevega rojstnega dne. Listi so javili, da se sprejema pri okrajnem glavarju niso udeležili zastopniki SLS. Zastopniki SLS so bili ta dan odsotni, zglasili pa so se naslednjega dne pri okr. glavarstvu, pojasnili svojo odsotnost in zato je njihovo udanostno izjavo g. okr. glavar tudi oddal na pristojno mesto. To-liko resnici na ljubo.

Š Zupan Grčar, čegar zaprisega bi se imela vršiti danes, v soboto, bo zaprisežen šele prihodnji teden.

Š Transitni promet z Ljutomerom je danes ustavljen. Kaj bo ukrenila naša vlada?

Za revizijo ustave.

Za avtonomijo Slovenije in revizijo ustave so se izjavili občinski odbori občin: Ribnica, Stari trg pri Ložu, Krašnja pri Kamniku, Županje njive pri Kamniku, Št. Rupert, Vrhnika, Št. Jernej na Dolenjskem, Loški potok. Odbori vseh teh občin so sprejeli naslednjo resolucijo:

Slej ko prej neomajno stoječi na stališču zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo, smo prepričani, da ustava, ki je pravkar postala veljaven državni zakon ne odgovarja političnim, socialnim in kulturnim potrebam našega ljudstva. Zato zahtevamo, da se ta ustava v sporazumu vseh treh plemen revidira tako, da nam zajamči eno nedeljivo in avtonomno Slovenijo s postavodajnim pokrajinskim zborom in njemu odgovorno vlado.

Ljubljanske novice.

Ij Narodni ženski savez kraljevine SHS je izbral letos za svoj kongres Ljubljano. Kongres bo 1., 2. in 3. septembra v Ljubljani. Delegatinje iz vseh krajev naše države bodo prihajale v Ljubljano 31. avg. Dne 31. avgusta popoldne bo seja glavne uprave Saveza, naslednje dneve bo zboroval kongres vsako dopoldne od 9. do 1. popoldne. Popoldnevi se porabijo za to, da razkažemo sestram Srbkinjam in Hrvatcam znamenitosti našega mesta in tudi svoj gostoljubnost. 4. septembra odidejo delegatinje na Bled in po tem izletu se vrnejo domov. Prepričani smo, da bo sprejem od strani Slovencev in vsega našega prebivalstva tako prirčen, da ponese delegatinje s seboj najlepše spomine, tako lepe, kakor jih imajo Slovenke, ki so bile letošnjo spomlad tako ljubeznjivo sprejete v Novem Sadu in Beogradu.

Ij Pokvarjena mladina. Nekje na Sv. Petra cesti so se pritožile na policijo štiri ženske, da jih neki mladi ključavničarski vajenec neprestano nadleguje. — Neki učene meščanske šole v Spod. Šiški je na vrtni veselici v hotelu Bellevue v Spodnji Šiški namazal z lepivom jopič Franca Rozmana in mu povzročil 1000 kron škodo. — Mladi tatovi so ukradli z njive g. Valentina Babnika v Zg. Šiški do 100 kg krompirja.

Ij Tatvini na električni železnici. Dne 6. t. m. je bilo ukradeno zvečer na cestni železnici od kolodvora do pošte g. Ivanu Poženelu 6000 K in g. Miroslavu Pogorelcu 10.000 K.

Ij Dober plen je napravila 14. t. m. ljubljanska policija. Na dolenskem kolodvoru so prijeli Dušana Stekića in ga priveli h g. revirnemu nadzorniku Podreberšku. Nič se ni o njem vedelo, a ker so dobili pri njemu 1268 dinarjev, se jim nekaj ni zdelo prav. Iz Karlovca se je med tem poročalo, da nimajo nič proti Stekiću. Ob 3. pop. je pa prišel na policijo širokoploč mož Elija Kešarić, ki je povedal, da mu je neki lopov, kateri je bil 3 dni pri njem, ukradel 5 tisoč kron. Opis se je ujemal s Stekićevo zunanostjo. Kešarića so skrili v drugo sobo, g. rev. nadzornik Podreberšek je pa pričel zaslišavati Stekića, ki je grozno lagal; vrata so se pa kar tresla, ker je Kešarić po glasu spoznal tatu. Končno je Kešarić planil v sobo in detek-tivi so imeli posla dovolj, da so rešili Stekića, katerega bi bil Kešarić najrajši kar sam kaznoval. Stekić je na to priznal, da je on okradel Kešarića.

Ij Grozilna pisma g. Karlu Pollaku. Gospod Karol Pollak je prejel 27. junija grozilno pismo, s katerim je zahtevalo »Tajno boljšeševsko društvo« od njega 125.000 dinarjev, ker če se to ne zgodi, se bo njemu ali pa članom njegove rodbine streglo po življenju. Denar naj prinese posestnik v Skodlarjevo gostilno v Brezju na naslov Franc Drazil št. 425. Gospod Pollak je poslal v gostilno pismo z 200 kronami denarja poudarjajoč, naj ga v bodoče puste pri miru. Detek-tivi so neopaženo gostilno zastražili. V gostilno je prišel 15 letni France Bregant z naročilom, naj se mu odda Pollakovo pismo, češ da mu je to naročila neka 40 let stara ženska, katere pa ni bilo več na dogovorjenem mestu, ko se je fant vrnil. Policija je marljivo poizvedovala in dobila žensko v osebi Marije Surca v Burski ulici št. 19. Dolgo je tajila, toda končno je priznala, da sta jo, ko je nabirala jagode, dva moža najela, naj gre v gostilno. Marijo Surco je policija izročila sodišču.

Ij Koncert bo danes na vrtu restavracije glavni kolodvor. Svira godba tukajšnje opere. Vstop prost.

Spominjajte se »Slovenske Siraže«!

Najnovejša poročila.

STOJAN M. PROTIĆ V ZAGREBU.

LDU Zagreb, 15. julija. Tekom večerajšnjega in predvečerajšnjega dne se je posvetoval Stojan Protić z vodilnimi politiki bivše »Parlamentarne zajednice« v Zagrebu. Po oficijelnem posetu »Narodnega

klubac so skledile posamezne konference, med drugim tudi z bivšim banom dr. Tomljenovićem. Stojan Protić odide danes na daljši oddih v Rimske Toplice. Njegova prisotnost v Zagrebu se spravlja v zvezo z glasovi o nekih strankarskih razkolih v vladnih skupinah. Protić je odklonil vsako uradno izjavo, vendar pa je namignil, da hoče med svojim enomesečnim oddihom pripraviti večjo akcijo, s katero bi se na podlagi revizije ustave omogočilo sodelovanje vseh treh plemen v vladi. Stojan Protić upa, da bo vsled razkola med demokracijo ostala Pribečevićeva skupina v manjšini in da se bo z reformacijo radikalcev po Pašićevem odhodu našla podlaga za sporazum z Jugoslovanskim klubom in Radićevci. Pri tej akciji bi sodeloval tudi dr. Trumbić, ki se bo baje sestal s Protićem v Rimskih Toplicah.

NOVI POSLANIKI NAŠE DRŽAVE.

LDU Belgrad, 15. julija. (ZNU) Na poslednji ministrijski seji se je razpravljalo tudi o izpolnitvi poslaniških mest v Rimu, Parizu, Varšavi in Washingtonu. V poštev prihajajo za ta mesta: dr. Velizar Janković, dr. Momčilo Ninčič, dr. Kramer in Bošković. Definitivnega sklepa še ni. Zasedsti se imajo tudi poslaniška mesta v Berlinu, Sofiji, na Dunaju in v Budimpešti, za katera prihajata v prvi vrsti v poštev dr. Smolaka in dr. Šola.

DR. SPALAJKOVIC — POSLANIK V PARIZU.

Belgrad, 15. julija. Te dni bo izdan večji ukaz o napredovanju uradnikov ministrstva za zunanje stvari. Izpolnilo se bo mesto našega poslanika v Parizu, katero bo bržkone zasedel dr. Spalajković.

ŠTAJERSKO — MADŽARSKA RAZMEJITEV.

LDU MARIBOR, 15. julija. Ker je trianonska mirovna pogodba ratificirana in se prične v kratkem razmejitveno delo z Madžarsko, so odpotovali delegati mednarodne razmejitvene komisije v Pariz. Svrha tega potovanja je, da dobe potrebne instrukcije za določitev meje med Madžarsko in Štajersko. Ker pa je ozemlje, ki prihaja na tej črti v poštev, zasedeno po Madžarih, stopa tudi določitev naše meje v smeri od Radgone preko Sv. Ane do Toke v ospredje. Zakasnitev ratifikacije trianonske mirovne pogodbe je na ta način ovirala tudi nadaljevanje razmejitve na tem delu naše bodoče meje. Pri razpravah glede meje med Madžarsko in Štajersko je naš delegat general Plivelic dosledno vztrajal pri tem, da se bivša državna madžarska meja kot taka ugotovi in da se nova meja v zmislu mirovne pogodbe popolnoma natančno določi.

ITALIJA NAM VRAČA LADJE.

Split, 15. julija. Italija nam je vrnila bivši avstrijski vojni ladji »Donau« in »Hartenberg«. Ladji sta došli v Šibenik.

TRDNA POZICIJA ČESKOSLOVAŠKE VLADE.

Praga, 15. julija. (Izv.) Parlamentarna situacija se presoja dosti bolj ugodno in potekajo pogajanja povsem zadovoljivo. Vlada ima zopet povsem sigurno večino. Protest nemških poslancev, češ da je vlada z naredbo glede prehrane kršila ustavo, je ostal samo demonstracija brez resnejših posledic.

MASARYK — HAINISCH.

Praga, 15. julija. (Izv.) Na svojem povratku z otoka Capri v Prago se sestane predsednik Masaryk na Smererinku s predsednikom avstrijske republike, dr. Hainischem. Kakor poročajo »Narodni Listy«, ne bo imel ta sestanek nikakega političnega obeležja, temveč je zgolj osebnega značaja.

HLINKA V NAJOSTREJŠI OPOZICIJI.

Praga, 15. julija. (Izv.) V političnih krogih se govori, da bo poslanec Hlinka s svojimi tovariši izstopil iz kluba katoliških poslancev in osnoval klub slovaških poslancev, ki bo stal napram vladi v najostrejši opoziciji.

ZDRUŽITEV ČESKIH SOCIALISTOV.

Praga, 15. julija. (Izv.) Listi poročajo o pogajanjih med socialisti desničarji in narodnimi socialisti za spojitve obeh strank v eno stranko. V kolikor se dozna, so pogajanja v principu rešila vse sporne točke in se združitev teh dveh strank lahko z gotovostjo pričakuje v najbližnji prihodnosti.

ZELEZNISKE INVESTICIJE V ČESKO-SLOVAŠKI.

Praga, 15. julija. (Izv.) Vlada je predložila parlamentu izredne zahteve v znesku 550 milijonov kron za nabavo vagonov, lokomotiv in drugega železniškega materiala.

RUSKE VOJAŠKE PRIPRAVE PROTI RUMUNIJ.

Dunaj, 15. julija. (Izv.) Ukrajinski dopisni urad javlja o velikih vojaških pripravah boljševikov proti Rumuniji. Na meji stoji dosedaj nad pol milijona kompletno oboroženih sovjetskih vojakov, ki čakajo samo še povelja za napad. Dalje javlja ta

urad o noti, ki sta jo poslala Čičerin in Rakovski rumunskemu zunanjemu ministru Take Jonescu radi napadov rumunskih obmejnih čet na sovjetsko vojaštvo v Besarabiji.

ZVEZA BALTIŠKIH DRŽAV.

Varšava, 16. julija. Italijanski poslanik v Rigi je poudarjal pri nekem svečanem obedu veliko važnost zveze baltških držav, kateri bi tudi pripadala Poljska.

NEMIRI V LODZU.

Berlin, 16. jul. »Vessische Zeitung« javlja iz Varšave: V Lodzu je prišlo do velikih nemirov. Stavkajoči tekstilni delavci so demonstrirali pred uradnimi pgslopi. Policija je konju morala rabiti orožje. Aretiranih je bilo mnogo oseb. Tudi iz Poznanja javljajo o nemirih.

† ŠKOF KOEDELKA.

Praga, 15. julija. (Izv.) Iz Amerike je prispela vest, da je umrl škof Kouedek, v starosti 70 let. Bil je den najvztrajnejših in najpožrtvovalnejših misijonarjev. Težko bolezen je potrpežljivo prenašal.

Penzije v našo vojsko sprejetih aktivnih častnikov.

Od različnih strani prihajajo na naše uradništvo vprašanja, kedaj za misli centralna vlada izplačati penzije onim sprejetim aktivnim častnikom, ki so bili upokojeni že pred pol leta.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 15. julija. (Izv.) Devize: Pešta 54,75, Berlin 207—208, Italija 717—720, London 570, New York cable 154—155,50, čeki 152, Pariz 12,33, Praga 205—206, Dunaj 9,95—20,15, Zürich 25,90, Napoleoni 516—518, Valute: Mk 210—215, dolar 151—152, čsl. K 215, n. a. K 22, carski rubelj 28—30.

Dunaj, 15. julij. (Izv.) Devize: Pešta 258,50, Berlin 1042, Italija 3587, London 2832, New York 776, Pariz 6075, Praga 1028, Zürich 12850, Bukarest 1115, Zagreb 502, Varšava 47. Valute: ogr. K 257, Mk 1043, Lir 3545, funt str. 2820, dolar 770, fr. frank 6050, čsl. K 1036, šv. frank 12825, Lei 1107, t. lira 3575, dinar 1990.

Zürich, 15. julija. (Izv.) Pešta 205, Berlin 807, Italija 2785, London 2200, New York 605, Pariz 4735, Praga 805, Dunaj 0,85, Bukarešt 865, Zagreb 390, Varšava 0,33. Valute: n. a. K 0,81.

g Berlinska borza. Berlin, 15. julija. (Izv.) Vodstvo berlinske borze je sklenilo, da ostane 19. in 26. julija borza za promet zaprta.

g Dolenjske železnice so imele svoj XXVI. redni občni zbor dne 9. julija t. i. Od 31.000 delnic tega podjetja je bilo na običnem zboru zastopanih 27.547. Predsednik dvorni svetnik Šuklje je podal obširno poročilo o družbenem poslovanju v dobi od 1. januarja 1920 do 30. junija 1921. Drastično je naslikal vse težave in zapreke, ki jih je moral premagati upravni svet, predno se je moglo pričeti prve dni oktobra z rednim poslovanjem. Po ugodnem uspehu pregleda računov in bilance, o katerem je imenoma revizijskega odseka poročal gosp. ravnatelj Tykač, je občni zbor dal absolutorij upravnemu svetu. Potem se je vršila volitev namesto odstopivših upravnih svetnikov Ivana Kneza in Frana Šukljeta, ki sta bila soglasno znova izvoljena. Občni zbor je dalje potrdil kooptacijo dr. Ivana Tavčarja v upravni svet in na predlog predsednika, kateri je priporočal, naj bo v upravnem svetu zastopano prebivalstvo ob kočevski progji po posebnem zaupniku, izvolil veletrgovca Antona Kajfeža v družbeno upravo. V revizijski odsek so bili izvoljeni g. A. Tykač, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke, g. A. Kralj, ravnatelj Zadrugne zveze in g. A. Tosti, ravnatelj Kreditnega zavoda. Končno je občni zbor soglasno sklenil sledečo resolucijo, katero je nasvetoval upravni svet in utemeljeval predsednik: Ker so se z izpremembo družbenih pravil in obratne pogodbe leta 1913 neoporečno krčile po koncesijski listini zajamčene pravice glavninskih delnic, sklence občni zbor: a) da je pred vsem z izpremembo §§ 1 in 11 družbenih pravil zopet upoštevati prvotno koncesijsko dobo s tem, da se jo podaljša za 15 let, tedaj do 1. decembra l. 1931. Ta podaljšek naj se uporabi za amortizacijo glavninskih delnic po amortizacijskem načrtu, ki ga mora potrditi država. Vsled tega se pooblašča upravni svet, da v tem smislu izpremeni družbena pravila ter izpremenjenim določilom preskrbi državno potrdilo. b) Dalje se pooblašča upravni svet, čim prej se pogajati z državo v to svrhu, da se pregledajo še ostale določbe pravil ter zopet uveljavijo pravice delniške družbe Dolenjskih železnic in njenih delničarjev v polnem obsegu. Po seji občnega zbora se je sestal upravni svet ter iznova izvolil svoje predsedstvo, namreč dvorn. svetnika Šukljeta predsednikom in Drag. Hribarja njega namestnikom.

g Velika suša na Goriškem. Iz Gorice nam poročajo: Na Goriškem in v ostalem zasedenem ozemlju vlada silna suša, kakršne ljudje že davno ne poznajo. Letina obeta biti zelo slaba vskljub temu, da je letos najboljše kazala. Večina poljskih pridelkov je uničenih. Vročina je neznosna. V visokih legah odpada celo trtam že listje.

g Dobiček češkoslovaške države pri eksportu sladkorja. Češkoslovaška republika izkazuje dve milijardi državnega dobička pri eksportu sladkorja.

g Zlate rezerve na svetu. Glasom angleških listov znaša zlata rezerva Zedinjenih držav Severne Amerike 652,406.000 funtov šterlingov, Anglije 155,051.000, Francije 141,621.000, Japonske (skupaj s srebrom) 131,204.000, Nemčije 53,451.000, Italije 41,198.000. — Iz tega se razvidi, da so Združene države nabrale zlata štirikrat več nego Anglija in več kakor vse ostale velesile skupaj.

g Nemčija kupuje zadnje dni, kakor poročajo angleški listi, v Rumuniji znatno množino žita.

g Za ureditev predvojnih dolgov Nemške Avstrije. Te dni se odpeljejo zastopniki dunajskih bank v Pariz na posvetovanja glede ureditve predvojnih dolgov Nemške Avstrije.

g Holandski kredit Nemčiji. Potom posredovanja banke Mendelssohn & Comp. v Amsterdamu je Nemčija najela na Holandskem kredit za 150.000 milijonov zlatih mark. Pogajanja za nadaljnje kredite še niso zaključena. Kurz marke je pričel zadnje dni vsled tega precej rasti in v finančnih krogih računajo z vso gotovostjo, da se bo kurz marke še znatno dvignil. Zato je veliko povpraševanje po marki.

g Poljsko-avstrijska trgovska zbornica. Na Dunaju se je dne 12. t. m. ustanovila poljsko-avstrijska trgovska zbornica.

g Stanje papirnatega denarja na Poljskem. Poljska ima sedaj nad 90 milijard papirnatega denarja v prometu. Ni čuda, da poljska marka tako slabo stoji.

g Francoska železna industrija. V Franciji dela sedaj samo 75 plavžev, tako da vzdržuje komaj tretjina vseh plavžev obrat.

g Padanje cen v Italiji. V Italiji so padle cene za več kot za 30 odstotkov, pa se še vedno znižujejo. Izdelana moška obleka stane 250 lir, preje 400 lir, obleka po meri 450, preje 600 lir, ženske obleke 300, preje 500 lir, meter platna 7, preje 12 lir, moški klobuk 20, preje 30 lir, slamnik 18, preje 25 lir, prost ženski klobuk 40, preje 80 lir, moški čevlji najboljše kvalitete 80, preje 110 lir, otroška obleka 80, preje 170 lir, volnena tkanina za celo moško obleko 120, preje 172 lir, srajca 23, preje 35 lir, ženska srajca najboljše kakovosti 14, preje 32 lir, bombažne nogavice 5, preje 10 lir, svilene nogavice 13, preje 25 lir, moške panama srajce 6, preje 10 lir, robci ajour 17, preje 26 lir. Cene pa niso padle le za manufakture, marveč tudi za življenjske potrebščine, kilogram masti n. pr. stane 6 lir, mesto 13, suha slanina 13 mesto 18, žgana kava 20 mesto 25, surovo maslo 7 mesto 19, švicarski sir 14 mesto 18, goveje mesto 8 mesto 11, ovčje meso 7 mesto 10, olje 5 mesto 10. Tudi cene vinu so znatno padle. Padanje cen je baje povzročil boj kot konzumentov.

g Pogajanja med Avstrijo in Dansko radi posojila. Nemško-avstrijska republika se je obrnila na Dansko glede najetja večjega posojila. V ta namen se mudi na Dunaju zastopnik danskega finančnega ministrstva Riis Hansen, da se prepriča, v koliko je Avstrija izpolnila obveznosti, katere so ji naložili delegati zveze narodov. Vkljub temu pada nemško-avstrijska krona še dalje, ker ni nobenega upanja tudi v to kreditno akcijo.

g Poštni promet med Nemško Avstrijo in sovjetsko Rusijo, in sicer na neposreden način, je te dni zopet odprt.

g Angleška banka namerava v kratkem zopet znižati diskont.

g Cene kovinam v Londonu. Dne 11. julija so notirale kovine v Londonu sledeče: baker Standard 72⁵/₈, cin 166¹/₂, svinec (najnižja cena) 23¹/₂, cink (najnižja cena) 26⁷/₈.

Dijaški vestnik.

d Organizatoričen tečaj O. Z. se vrši od 18. t. m. do 23. t. m. Udeleženci tečaja naj se zglase v ponedeljek takoj po prihodu vlaka v Ljudskem domu. Zadnji čas je treba, da so vsi ob 3/4 11. uro v Marjanišču. Zamudniki naj nikar ne reflektirajo na preskrbo hrane in stanovanja.

Vestnik S. K. S. Z.

Dekanijski odbor za kamniško dekanijo ima dne 18. julija t. l. ob 9. uri dopolne v dvorani »Kamniškega doma« v Kamniku izredni občni zbor z običajnim dnevnim redom, ki je izredne važnosti za nadaljnje delo. Občni zbor je obvezen za vsa društva kamniške dekanije, po možnosti naj se ga udeleži vsak, komur je na srcu katoliško prosvetno delo. Društva, ki bi pomotoma ne dobila posebnih vabil, naj pošljejo vsaj enega delegata, izvoljenega na seji in mu izstavijo pismeno legitimacijo, ki mu daje pravico do glasu. Vsako društvo ima en glas. Ob 10. uri je občni zbor sklepčen neglede na število prisotnih.

Orlovski vestnik.

Šentpeterske Orlice opozarjajo svoje članice, da se udeležijo izleta na Kum, katerega priredi Šentpetersko prosvetno društvo. Priidite v obilnem številu.

Šentpeterski Orel vabi svoje člane, da se udeležijo izleta na Kum, katerega priredi Šentpetersko prosvetno društvo v nedeljo ob 5.18 iz Ljubljane. Izkaznice za polovično vožnjo se dobe pri gđeni. Strah.

Katoliški vestnik.

c Zagorje pri Pilštajnu. Kakor je že mnogo let v navadi, bomo tudi letos obhajali »Lovrenško tridnevno« v čast Materi božji v Zagorju po Porcijunkuli 4. in 5. ter 6. avgusta, 7. je pa sklep. V soboto 6. avgusta bo blagoslovljenje kipa sv. Franciška v Lurški jami in pridiga. Vodili bodo tridnevno preč. gg. misl. urji od sv. Jožefa pri Celju. Marijinim častilcem nudi se lepa prilika pobožnosti v čast Materi božji Zagorski in Lurški.

Turistika in sport.

Šparta—Svoboda igrata v soboto 16. julija prijateljsko nogometno tekmo ob 1/2 19 uri na prostoru Ilirije. V tej tekmi si bosta stala v letošnji sezoni obadva kluba prvič nasproti. Šparta, katere utegne postati vsled njene lepe in smiselne igre, edini reelni rival naši Iliriji v Ljubljani, bode sigurno kar najnevarnejši nasprotnik prvorazredni ljubljanski Svobodi. Tekma bo deloma že tudi odločilna za jesensko prvenstvo. K

Socialni vestnik.

Nedeljski trgovinski počitek.

Pred par dnevi čitam vest, da so modri možje pri deželni vladi sklenili uvesti obvezen nedeljski počitek po trgovinah. Dovoljena je le dvakratna prodaja ob nedeljah v mesecu. Gledam in še enkrat berem. Da, res je! To je atentat na kmetске žepce, še hujše, atentat na žepce trgovcev. Kaj pa vendar mislijo ti ljudje na vladi, ali so prišli popolnoma ob pamet, ali kaj? Ta vtis sem dobil, ko sem čital vesti v časopisju.

Toda ali je vest res tako grozna? Ali je atentat res tako katastrofalnega pomena? Poglejmo! V Sloveniji imamo na tisoče trgov. Po teh trgovinah je na tisoče nastavljenec, nastavljenk in vajeniškega osebja. Ljudje so po večini samo mladi. Ti ljudje imajo tudi nekaj zakon, ki jim hoče pravice deliti. Zakon, ki ga je skovala neizprosna Avstrija, je v prvi vrsti ščitila trgovca, mu dajal zaslužka na račun pomočniškega osebja. Pričakovati je bilo, da bo nam trgovskim nastavljenecem naša nova, svobodna domovina milejša. Upali smo, da bo upoštevala naše moči in nas cenila kot naraščaj za bodočo trgovino. Toda razočarani smo bili, ko so nam pričeli po vrsti odtegovati naše upravičene ugodnosti! Zgubili smo nedeljski počitek, zgubili osemurni delavnik, zgubili smo celo pravice, k nam jih je zakon dajal. Smo brezpravna raja. Zadnji čas se je pričela deželna vlada nekoliko zanimati za nas. Dala nam je le drobtinico, katero sprejemmo, žrtvujoč ostali del na korist konzumentom. Toda že nastaja hrup, že se vrše protesti. Kdo protestira? Naši gospodarji, trgovci sami. Sklicujejo se na kmeta. Toda naš kmet je bolj usmiljenega srca, on hoče nam dati prostosti, on ceni naše mlade moči. Obračamo se nanj s prošnjo, naj se nikdar ne vda mnenju, ki ga hočejo trgovci raztrositi med njega. Javnost prosimo, naj nas podpira, hvaležni ji bomo. Zagotoviti si hočemo pravice, zaščite, katere sedaj nimamo! Z.

Organizacija javnih nameščencev-somišljenikov SLS. Danes ob 20. uri je v navadnih prostorih tedenski članski sestanek. Člani, ki niso še poravnali letne članarine, se vabijo, da to tedaj poravnajo osebno. — Predsednik.

Prosveta.

pr Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani priredi v nedeljo 24. t. m. v dvorani Zdraviliškega doma v Rogaski Slatini koncert.

(k) pr Slovenska Matica je izdala ravnokar kot izredni izdaji dve knjigi, in sicer: Pavla Golie lirske zbirko »Pesmi o zlatolaskah« in Fr. Finžgarja ljudsko dramo »Razvalina življenja«. Člani Slovenske Matice, ki so za tekoče leto že poravnali članarino, in ustanovniki dobe omenjeni knjigi broširani po 18 K in vezani po 24 K. Za druge, ki niso Matični člani, je cena broširanih in vezanih izvodov za 6 K višja. Od knjig, ki jih ima Matica še iz prejšnjih let v zalogi, opozarjamo na Dostojevskega-Lestvika »Zapiske iz mrtvega doma« (20 kron), Radivoja Peterlina-Petruške pesmi »Po cesti in stepi« (8 K), dr. Fr. Detele »Tujski promet« (16 K), Ksaverja Meška zbirko novel »Slike« (16 K), Zofke Kveder-Demetrovič povest »Njeno življenje« (12 K), Etbina Kristana sanjsko zgodbo »Pertinčarjevo pomlajenje« (12 K) ter še na razne zvezke Zabavne in Knezove knjižnice, na razne »Zbornike« itd. Pri nakupu matičnih knjig imajo Matičarji 25 odstotkov popusta. — Za tekoče leto so štiri knjige, ki izidejo kot redna izdaja, do malega dotiskane. Letnina znaša 40 K. Prosimo vse tiste člane, ki za letošnje niso plačali članarine, naj to čimprej store. Vse druge pa vabimo, naj se blagovolijo pridružiti krogu članov »Slovenske Matice«. Zemljevid slovenskega ozemlja se tiska ter kmalu izide. — Uradne ure pisarne Slovenske Matice, Kongresni trg 7, I. nadst. so ob počitnicah vsak tork in petek od 3.—5. pop. (k)

Več pleskarskih pomočnikov
za pleskanje železniških mostov proti dobri
plači sprejme tvrda Josip Jug, Rimska
cesta 16. Ljubljana.

Kuharica, ki zna tudi likati deklet
za vsako delo in deklet k
otrokom, ki zna nekoliko šivanja se
sprejmejo za takojšnji nastop proti do-
bri hrani in plači. Poizve se pri Fr.
Pogačnik, Dunajska c. št. 36, levo.

Kolarske kovače in lakirarje samo-
stojne
delavce sprejme tvornica vozov I. G.
Kronasta sin d. d. Varaždin. Prvo-
vrstnim delavcem pri najvišjih plačah mesto
osigurano. 2460

Sprejme se tako **prešivalka** (šeparica),
dobro izveščana Hrana in
stanovanje v hiši. Ivan Jamar, čevljar,
Rečica št. 48, Bled II. 2462

Kdor želi za dijake oziroma za dija-
kinje dobroga in zanesljivega
stanovanja in hrane naj se obrne na
naslov: „Dijaška stanovanja“, pošto le-
žeče, Ljubljana.

Proda se velik **šamot-železen šte-**
-**dišnik** s 3 ognjišči (luknjami) in kot-
lom. Štešnik je skoro nov. —
Več se poizve: ST. VID 20 nad Ljub-
ljano. 2497

Velika izbira otroških vozičkov dvo-
-**koles in šivalnih strojev po ceni:**
F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28.
Sprejme se v polno popravilo za emajljanje
z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški
vozički šivalni in razni stroji. **Mehanična**
delavnica, Karlovska cesta 4.

Otroški voziček
lep, dobro ohranjen s streho, zložitljiv
se kupi. Ponudbe s ceno pod Voziček
2421, na upravo Slovenca.

Najstarejša pleskarska in ličarska
-**delavnica** IVAN BRICELJ, Dunajska
cesta 16, se pripravlja. —
izvršitev točna, cene zmerne.

Izgnani se je dežnik nov, modern,
svilen, z belimi
kapicami dobrih palčic. Pošteni najditelj
naj ga proti dobri nagradi odda na Du-
najski cesti št. 25, I. nadstropje. 2510

Pozor! Vsem društvom in korporacijam
se pripo-
roča dobra **godba na pihala in lok.**
Cene po dogovoru. — Ivan Verstovšek,
Trnovski pristan št. 8, Ljubljana. 2466

Kuharica išče mesta
v županiji.
— Nastopi
lahko takoj. Naslov se poizve v upravi-
ništvu „Slovenca“ pod številko 2468.

Zobozdravnik dr. A. Schweiger
Ljubljana, Prešernova ulica št. 52
ne ordinira do 8. avgusta t. l.

ILIRIJA lesna trgovska in industrijska družba z. o. z.
Ljubljana, Rajska Petra trg št. 8
kupi, prodaja žagan les, deske,
trame, prodaja žagan in tesan les,
sprejema komisijska naročila vsake
vrste, izdeluje zaboje, izvršuje na-
kup in prodajo drv.

Prodaja se dobro idoca
restoracija in mesarija
z vso opremo. Poizve se v upravnistvu
tega lista pod št. 2509.

Zanesljiv hlapec
h konjem se sprejme, ki bi opravljal
delo v prostem času. Oziroma se le na ože-
njene. — Ponudbe pod: „Prosto stano-
vanje“ do 25. t. m. na upravo tega lista.

Brez posebnega obvestila.

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani,
predobri oče, stari oče, tast, gospod

Karel Holleggha pl. Hollegau
polkovnik v pokoju

v četrtek, dne 14. julija 1921., po kratki in mučni bolezni, pre-
videa s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto dne 16.
julija 1921., ob 16 ur, iz hiše žalosti, Karlovska cesta št. 18, na
pokopališče k Krštofu.

Ljubljana, 15. julija 1921.

Robert pl. Holleggha, dr. jur. pl. Ivan Holleggha, dr. med. Karel pl. Hol-
leggha, Walter pl. Holleggha s. nov. — Marija Fritsch roj. pl. Holle-
gha, Marta Krišper roj. pl. Holleggha, Marija pl. Holleggha hčerke
— Koloman Fritsch, Erich Krišper zetje. — Hilda pl. Holleggha
roj. Breindl snaha. — Traute in Hubert Fritsch, Elizabeta pl.
Holleggha, vnuki.

Mestni pogreb, zavod.

Poštni ček, rač. št. 11.323.

Telefon št. 54.

Marijin trg št. 8.

r. z. z. o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po
Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi — Hranilne vloge z od-
povednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

Čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Izda čke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjizbo, poročstvo, vrednostno papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Učenka stara 14 let, po-
štenihstarišev, se
sprejme v trgo-
vino z mešanim blagom. — Ponudbe je
poslati na trdno Jos. Elsner, Litija.

Prostovoljna
razprodaja.

V sredo 20. t. m. ob 9. predpoldne se
vrši prostovoljna prodaja živine, vozil,
poljedelskih strojev in vseh poljskih pri-
delkov na stoječem.

Lastniki: Tazher, Dunajska cesta 47.

Ženitna ponudba!

Orožniški stražmojster, vdovec, 37 let star,
z eno preskrbljeno hčerko, želi v svrhu
skorajšnje ženitve znanja z gospodično
ali vdovo, tudi s kakim otrokom, v sta-
rosti od 25—35 let. Prednost imajo one,
katere so dobre gospodinje, posedujejo
lastno hišico, mogoče s kako obrtjo ali
imajo kaj sličnega pričakovati, ali katere
imajo večje premoženje v gotovini. Le
resne ponudbe, če mogoče s sliko, ki se
vrne pod sifro „Srečna bodočnost“
2500 na upravnistvo „Slovenca“.

Išče se kavijske in šivanja zmožna

prva sobarica

in druga sobarica. Ljubljana, Hotel „Tivoli“.

Dve hiši naprodaj!

Lepa enonadstropna hiša s 5 sobami, 3
kuhinjami, precejšen vrt in klet se na-
haja v Rožni dolini. — Hiša s kovačnico
ali za vsako drugo obrt pripravna, na
zelo prometnem kraju, na križišču treh
cest se nahaja na Glincah. — Za obe se
poizve na Glincah št. 74 pri Ljubljani.

Istrski braki.

Na prodaj so 3 istrski braki resaste dlake
čistokrvi, na razstavi odlikovanih šta-
rišev, 2 psa, 1 psica, poleg 26. aprila 1920.
Psi že sedaj izvrstno gonijo zajca, lisico
ali srno. — Cena za psa po 1200 K, za
psico 1600 K. — Dalje mladit iz legla
1. junija 1921, ceni 400 K za mladička.
Vprašati je pri lovcu Antonu Pernatu,
na Grabnu pošta Ortnak, Dolenjsko.

Za podjetje, ki obsega gospodarstvo
z lesno industrijo, dalje opekarno in
ekonomijo, se išče

upravnika

ki mora biti vešč tudi poslom v pisarni
ter obveščanja z oblastmi. Prosto stano-
vanje 3 sob s kuhinjo in kurjavo. Služ-
beno mesto je stalno. Navedbi so minimalni
mesečni zahtevki: brez teh se na ponudbo
ne ozira. Ponudbe s podrobnimi osebnimi
podatki in navedbo lastnega znanja je
nasloviti na

Josip Lenarčič, Vrhnika.

Knjigovodjo ali
knjigovodkinjo

sprejme večje industrijsko podjetje. Po-
nudbe na upravo pod Knjigovodja 2486.

Tapetniški vajenec

se sprejme pri I. ČERNE, Ljubljana,
Dunajska cesta 28.

Najboljše okrepujoče in dietetično
sredstvo za odrasle in otroke je

železnato vino

lekarnarja G. PICCOLI-JA v Ljubljani.

Mesečna soba z 2 posteljama se išče
za takoj ali 1. avgust.

Ponudbe na upravo lista pod B. I. št. 300.

KLAVIRJI NA OBROKE
harmoniji, violine in vse glasbene po-
trebščine. Strune na debelo in drobno.

Kilenz Breznik,
bivši učitelj Glasbene Matice,
Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Na prodaj imam

2 lepa travnika

prvi meri 2 orala in pol, drugi pa en
oral in pol. Ležita v Mestnem logu. Seno
za krave. Poizve se: Ignacij Marenko,
Opekarska cesta 34.

KUPIM

kompletni železni pločevinasti dimnik, tudi
rabljen, toda v dobrem stanju, 13—16 m
dolga, 60—70 cm premera. Nadalje angleški
škrpice (Flaschenschug) za 2½ — 3 tone dvig-
ljivosti. — Ponudbe pošljite pod sifro:
„Dimnik“ ali „Škrpice“ na upravo lista.

Gože, jermena, biče

in tržaške bičevnike nudi OSVALD
DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

„Triglav“ sladno kavo,
kavine konse-
ve s sladkorjem
kavine konse-
ve brez slad-
korja in marmelado nudi po najnižji
ceni in v vsaki množini

Delniška družba „TRIGLAV“
tovarna hranil v Smarči pri Kamniku.

Kupi tudi tozadevne surovine.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših
nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu

pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani.
V popravila prevzema tudi vsa tozadevna
dela ter preoblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani prevzema vsa naročila in mo-
derniziranje trdnj Kovačević in Tršan
v Prešernovi ulici št. 5, kjer se spre-
jema v sredo in soboto.

HALO!
Kdor reflektira na najce-
nejšo reklamo in anonco,
naj se obrne na
LEOP. MAJNTINGER
protokolirani anonci in re-
klamni zavod „HERMES“.
Ljubljana 7. Zg. Šiška 89.

POLNOGUMIJASTI OBROČI
za tovarne avtomobile

PNEVMATIKO
za kolesa in avtomobile

KOLESA

AVTOMOBILI
najceneje.

J. GOREC,

LJUBLJANA

Gospodsvetska cesta 14.

Bakreni kotli

za kuhanje žganja od 20, 30,
35, 50, 60, 70, 90 i 98 litrov
kakor tudi bakreni kotli za
perilo in mali bakreni kotliči
ter medeni kotliči za sneg
dobe se pri

„METALLUM“ d. d.

za promet železa, kovin in
tehničnih proizvodov.

ZAGREB, ILICA št. 134.

Zahtevajte cenike.

Zadruga hrvatskih

vinogradara

ZAGREB, Baroševa cesta

Priporoča svojo veliko zalogo dobrih,
zajamčeno nepotvorjenih vin in to starih
in novih, belih, silih in crnih po zmernih
cenah, koje kakor tudi vzorce na zahtevo
pošilja. — Prosimo obiska naše kleti na
Baroševj cesti.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Prvovrstna kolesa Puch

pnevmatiko **DUNLOP-REITHOFFER-HUTCHINSON**

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Zahlevajte cenik zastoj in poštnine prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3,
Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Arhitekt in mestni stavbenik VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10
Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Eksportna hiša „LUNA“

MARIBOR, SLOMŠKOV TRG STEV. 11.

Samozastopstvo tovarne glasbil
LAZAR STERN, BLEISTADT, ČESKA.

Stalne skladišče akordeonov, ustnih harmonik, vijolin, altov, klavir, kitar, kakor vseh vrst strun in godbenih delov.

Vabilo na subskripcijo delnic druge emisije.

Izredni občni zbor d. d. **TRIGLAV**, tvornice hranil v Šmarci pri Kamniku je dne 7. VII. 1921 sklenil na predlog upravnega sveta zvišati v smislu § 6 pravil delniško glavnico in sicer:

od 400.000 K na 1.200.000 K z izdajo novih 1600 delnic po K 500 nominalne vrednosti.

Razpisuje torej subskripcijo ob nastopnih pogojih:

Dosedanji delničarji imajo v smislu § 6 pravil pravico prevzeti na 1 delnico prve emisije 2 delnice druge emisije in sicer proti predložitvi potrdila o posesti delnic (oziroma potrdila vplačila) prve emisije. Kurz optiranih delnic znaša K 520 neoptiranih K 550. Poleg tega je plačati K 10 upisnine na vsako delnico v kritje stroškov izdaje delnic.

Subskripcija se vrši od 15. VII. do 15. VIII. 1921 in sicer

pri **Zadružni gospodarski banki v Ljubljani**

pri **Slovenski eskomptni banki v Ljubljani**

in v pisarni delniške družbe »**Triglav**« Šmarca pri Kamniku. Subskribovane delnice je v gotovini plačati. Nove delnice participirajo na čistem dobičku od 1. 1. 1922 in se za sedaj obrestuje njihova nominalna vrednost od 1. IX. do konca 1921 z 3 %.

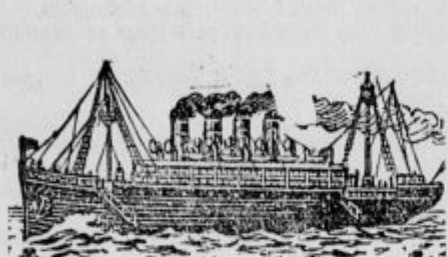
Končno dodelitev pridržuje si občni zbor. Subskribentom katerim ni bilo mogoče dodeliti delnic se vrne dotični znesek drugim se izda proti povrnitvi potrdila o storjeni subskripciji potrdilo o dodeljenih delnicah.

Delnice izroča se delničarjem pozneje proti vrnitvi začasnih potrdil o dodeljenih delnicah.

Preostanek izkupička za novo emisijo proti nominalni vrednosti pripada v smislu § 6 po odbitku stroškov rezervnemu zakladu.

V Šmarci, dne 13. VII. 1921.

Upravni svet d. d. **TRIGLAV**, tvornice hranil, v Šmarci pri Kamniku.

Cunard Line

Angleška parobrodna družba.

Odprava potnikov I., II. in III. razreda preko
Trsta, Reke in Cherbourga v NEV-YORK.

Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

Naročajte in širite „Slovenca“!

OSNOVA

za utemeljenje **Industrije drva i papira d. d. u Zagrebu.**

Potpisani utemeljujemo dioničko društvo pod nazivom **Industrija drva i papira d. d.**

Sjedišta društva je Zagreb.

Društvo se osniva na neodredjeno vrijeme, a baviti će se šumskim poslovima, proizvodnjom, kupovanjem i prodavanjem drva i drvenih proizvoda, te papira i produkata potrebitih za proizvodnju papira.

Temeljna glavnica društva ustanovljuje se sa

K 100.000.000.— (sto milijuna kruna)

a dijeli se na 250.000. — komada dionica po K 400. — nominalne, koje glase na donosioca.

Predhodno se izdaje 162.500 komada dionica po K 400. — nominalne tako, te će uplaćena glavnica društva iznositi.

K 65.000.000.— (šezdeset i pet milijuna kruna)

Dionice izlažu se javnoj supskripciji uz tečaj od K 400. — (četeristo kruna) po komadu, te uz naplatu od K 20. — (dvadeset kruna) po komadu u ime troškova utemeljenja.

Supskripcija počinje danom 6. srpnja 1921., a svršava danom 25. srpnja 1921.

Uplate imadu se vršiti na sljedeći način:

prigodom potpisa	40 %
do konca avgusta 1921.	30 %
do konca septembra 1921.	30 %

sve u gotovom. Uplate supskribenata, koji ne održe gornje rokove, propadaju u korist pričuvne zaklade društva.

Supskripcija i uplata imade se obaviti kod **Centralne Banke d. d. v Zagrebu** te kod njenih podružnica i ispostava.

Supskribentima pripada pravo 5 % kamata računajući od posljednjeg roka pojedine uplate pa do 31. decembra 1921., dok im pravo na dividende pripada počam od 1. januara 1922. kao dana, kojim počinje prva poslovna godina društva.

Utemeljitelji pridržaju si pravo repartije supskribiranih dionica koja će se baviti najkasnije mjesec dana nakon dovršene supskripcije, te supskribenti nemaju u slučaju neudovoljenja dionica pravo na nikakovu drugu naknadu, osim uplaćenog iznosa. Taj će im biti povraćen 14 dana nakon obavljene repartije na mjestu preduzete supskripcije.

Konstituirajuća glavna skupština biti će po utemeljiteljima sazvana i održati će se prema ustanovama §§ 154 i 155 trg. zakona.

Utemeljitelji nose odgovornost po §-u 152 trg. zakona.

U Zagrebu, 1. srpnja 1921.

Barbot, glavni ravnatelj Centralne Banke, d. d.
Zagreb.

Centralna Banka d. d. Zagreb.

Laza Dundjerski, arhitekt, Zagreb.

St. Kugli, knjižara, tiskara i papirnica, Zagreb.

Rudolf Weingang, industrijalac, Bautzen u Saskoj.

Ljevaonica željeza i tvornica željeza, Bautzen u Saskoj.

Našičko dioničko društvo za industriju i trgovinu drva,
Našice.

Franjo barun Ottenfels, vlastelin, Bežanec.

Amon barun Rukavina, vlastelin, Zagreb.

Ferdo Lamer, industrijalac, Krapina.